

Szarvas és Vidéke

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:
Helyben egy negyedévre . . . 1.20 P.
Vidéken egy negyedévre . . . 1.70 P.
PÉLDÁNYONKÉNT 10 FILLÉR.

Szerkesztésért és kiadásért felel:

MÜLLER KÁROLY

Főszerkesztő:

Dr SIMA ISTVÁN

SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL:

I. ker. Deák F.-u. 13. Telefon: 109.

Postatakarékpénztári csekkézzám: 62.666.

TESSEDIK SÁMUEL SZÜLETÉSÉNEK 200. ÉVÉBEN

A virágoskertek

lassan veteményeskertekké változnak át mindenütt, a virágokrok és díszfák helyét ország-szerte petrezselyem-, répa- és hagymaültetvények váltják fel, művelés alá kerül minden felhasználható terület, mert minél több lesz a veteményeskert — úgy mond —, annál könnyebben teljesítheti feladatát az ország közellátásának legfelsőbb intézősége. Bennünket, szarvasiakat — büszkén állapíthatjuk meg — kevésbé érint ez a most megindult erőteljes, s örvendetes eredménnyel kecsegtető propaganda. Mi szarvasiak már régen kitaposott ösvényen járunk ezen a téren, s ha kivételre a legkritikább esetben kerültek is zöldségtermelvényeink, behozatalról annál kevésbé lehetett bármikor is beszélni nálunk. A propagandát pedig már évszázadokkal ezelőtt elvégezte népünknek a nagynevű Tessedik Sámuel evangélikus pap, s mi szófogadó, jó tanítványoknak bizonyultunk. Bennünk már velünk született tulajdonsággá lett azóta az önellátásra törekvés, s megművelése minden talpalatnyi földnek: sohasem a szem, de mindig a gyomor nézőszögéből bírálva el a kérdést. Tessedik Sámuel nagy szelleme — lám —, így munkálkodott két évszázad óta Szarvason, s ha most a körülmények kényszerítő hatásaként ez a munkássága nyomán sarjadt „szarvasi példa” is országos vonatkozású, követésre méltó és szükségszerű irányjelző lett, nem hatványozott melegséggel, hálával kell-e emlékeznünk arra a férfira, akinek előrelátása, akarása, csüggedetlen hite plántálta fáradságos munkával belénk a legcélszerűbb mezőgazdasági elvet: az önellátást. Akár rég bevált módszereit, akár új, forradalmi elveit, törekvéseit nézzük is, a mezőgazdaság fejlődésének mindenütt megtaláljuk a nagy pap-gazda zsenijének hatását, a legnagyobb dolgokban úgy, mint a legkisebbekben, a múltban-éppúgy mint a jelenben. Büszkéek vagyunk rá, mert bár alkotó zsenijének hatásában mindennek lett az idők múlása során, szívvel, verekvésével, szenvedésével, hitével, őszerejével, közvetlen eredményeivel, minden emlékével a miénk: szarvasiaké marad mindörökké.

ÜNNEP ELŐTT

Szarvas egész társadalmi ünnepre készül. Április 19-én és 20-án ünnepeli Tessedik Sámuel, a nagy pap, az úttörő pedagógus és a gyakorlati gazda születésének 200 éves évfordulóját.

Az ünnep külső fénye talán szerény lesz, de méltó Tessedik Sámuel szelleméhez és a mai nagyon is komoly időkhöz.

De annál nagyobb lesz a Tessedik-ünnepély belső fénye és értéke, ha minden szarvasi ember lelkébe vési Tessedik Sámuel munkaszeretét, kitarását, és Istenbe vetett rendíthetetlen hitét.

E három erény jegyében ünnepeljünk, és hálattal szívvel áldjuk annak a Tessediknek az emlékét, aki itt élt Szarvas falai között, itt dolgozott a népert önzetlenül, itt csalódott, de hittel hitte, hogy az általa elvetett jó magvak kikelnek szerte a szarvasi határban, az egész országban. Hite szerint történt! „Áldott legyen ezért az Úrnak szent neve!”

Mi, késő unokák, ünnepeljünk hittel, elszánt lélekkel, és adjunk hálát a Gondviselésnek azokért a jótéteményekért, amelyek Tessedik munkájából fakadtak és fakadnak még ma is reánk.

Tessedik Sámuel emlékezete legyen áldott! Ünnepeljünk!

A Tessedik Sámuel-emlék-ünnepély főbb mozzanatait az alábbiakban közöljük:

Április 19-én, vasárnap délelőtt 8 órától az Ótemplomban ünnepi tót nyelvű istentisztelet; az úrvacsorát kiszolgáltatja Jeszenszky János tótkomlósi lelkész, az oltári szolgálatot végzi és prédikál Starke Sámuel ev. püspök, petróci lelkész; délelőtt fél 11 órakor ugyancsak az Ótemplomban ünnepi magyar nyelvű istentisztelet, prédikál Kemény Lajos esperes, budapesti lelkész. Az újtemplomi ünnepi tót nyelvű istentiszteletet végzi Kiss György kiskőrösi ev. lelkész. Az ünnepi istentiszteletek után díszközgyűlés lesz az Ótemplomban. A díszközgyűlésen résztvesznek: Radvánszky Albert báró egyetemes felügyelő, dr. Pesthy Pál egyházközségi felügyelő, Hohenlöhe Károly Egon herceg ev. lelkész, Lányi Márton dr. egyházmegyei felügyelő, dr. Soltz Oszkár, Adamkovics Ágost dr., Bánkúthy Dezső dr. főigazgató, Gárdonyi József, a „Magyar Föld” felelősszerkesztője, dr. vitéz Zerinváry Szilárd országgyűlési képviselő, Kemény Gyula, a SzÖSz elnöke, Siki Béla, a SzÖSz ügyvezető elnöke, és még számos közéleti vezetőember. A díszközgyűlés után Tessedik-emléktábla le-

leplezés, majd egyfogatásos ünnepi ebéd a Kisgazda Körben. Este az Ótemplomban vallásos-est, utána fáklós felvonulás, kivilágítás, toronyzene. — Hétfőn, április 20-án délelőtt 9 órakor ifjúsági istentisztelet az Ótemplomban, ezután a régi Tessedik-emléktábla megkoszorúzása, majd szobor alapkövetel az Arvaház előtt, délután 4 órakor kivonulás Tessedik sírházhoz.

A kétnapos Tessedik-emlék-ünnepély teljes sorrendjét lapunk jövő számában közöljük.

A szarvasi evangélikus egyházközség vezetősége ezúton is tisztelettel kéri Szarvas lakosait, hogy április 19-én és 20-án házaikra tűzzék ki a magyar zászlót. Egyben külön kéri a Haviár Dani, gróf Csáky Albin, Szent István király utcai háztulajdonosokat, valamint a Kossuth Lajos-tér és Horthy Miklós-ut háztulajdonosait, hogy április 19-én, vasárnap este fél 8 órától 9 óráig világítsák ki házaikat a szobai villanyok kinyitásával és az utcai ablakok kitérésével.

Bizton hisszük, hogy e csekély áldozatot mindenki szívesen meghozza. Úgy legyen!

Már folynak a Kossuth-téren a Tessedik-szobor alapzatának munkálatai Abszolon István kőművesmester vezetésével.

A közellátásügyi miniszter rendelete a gazdasági munkavállalók élelmezéséről és természetbeni járandóságainak kiszolgáltatásáról

A Hivatalos Lap egyik legutóbbi száma közli a magyar királyi közellátásügyi miniszter 104.550—1942. számú rendeletét, mely a gazdasági munkavállalók élelmezéséről és természetbeni járandóságainak kiszolgáltatásáról szól. A fontos rendelet a következőket tartalmazza:

A gazdasági munkavállalók élelmezésére a munkaadó havonként és fejenként számítva 25 kilogramm lisztet (főzőlisztet, kenyérlisztet) és 3,5 kilogramm sertésbőlt készített fehérarut (zsírt, étkezési szalonnát) tart-hat készletben, illetőleg szolgáltat-hat ki. A készletben tartható mennyiség megállapítása során lisztnél az 1942. év augusztus hó 15. napjáig, zsír-nál és szalonnánál pedig az 1942. évi november hó 30. napjáig felmerülő tényleges szükségletet szabad számításba venni.

A munkaadó a nála ellátás-

ban részesülő gazdasági cselédek élelmezésére zsírból és szalonnából csak a háztartáshoz tartozó személyek részére megállapított mennyiséget tarthatja készletben.

Az a munkaadó, aki a gazdasági munkavállalók élelmezésére fordítható mennyiségnél nagyobb liszt-, zsír-, vagy szalonnamennyiséget tart készletben, illetőleg akinél a katonai hatóságok az elszámoltatás során annál nagyobb mennyiséget hagytak vissza, köteles a többletet beszolgáltatni. Ha a munkaadó a szolgálati szerződés alapján a megállapított mennyiségnél kevesebbet tartozik a munkavállalónak teljesíteni, a különbséget szintén köteles beszolgáltatni.

Végül beszolgáltatni köteles a munkaadó azt a mennyiséget is, amelyet munkavállalóinak azért nem adott ki, mert kevesebb munkavállalót alkalmazott, vagy a munkavállaló-

kat rövidebb időre alkalmazta.

A 25 kilogramm lisztet gabonában való kiszolgáltatás esetén a kiörlési arány alapulvételével kell a gabonamennyiségre átszámítani.

A munkaadó a jelen rendelet hatálybalépésétől számított 15 nap alatt (a rendelet április 1-én lépett életbe, tehát április 15-ig) köteles a községi előjáróságnak bejelenteni a készletben lévő azt a gabonamennyiséget, amelyet be kell szolgáltatni.

A munkaadó a rendelet hatálybalépésétől számított nyolc nap alatt (tehát április 8-ig) köteles volt a községi előjáróságnak bejelenteni azt a zsír- és szalonnamennyiséget, amelyet be kellett szolgáltatni. Ugyanez alatt a határidő alatt köteles volt a munkaadó zsír- és szalonnamennyiséget a zsír- és szalonnagyűjtésre kijelölt szövetkezeteknek (Hangyának) vételre felajánlani.

SZEMELVÉNYEK

Tessedik Sámuel „Szarvasi nevezetességek, azaz Szarvas mezőváros gazdasági krónikája” című művéből. Az eredeti német kéziratokból fordította Nádor Jenő dr. gimnáziumi igazgató.

... 1746. Az első torony épül, csak fából ugyan, mert téglából építeni nem engedték, mégis messziről fel lehetett ismerni, s a környék más tornyaitól meg lehetett különböztetni. Az újonnan épült toronyban betiltották a zivatar ellen való harangozást.

A temetőt a templom mellől átteszik az emberi lakásoktól távolabb eső helyre, nehogy a holtak még haláluk után is ártsanak az élőknek. Így lehet, s így is kell okos előjárónak a közjón munkálni, mielőtt még azt országosan rendelné el a felsőbbség. Könnyebb akkor engedelmessékedni, ha már előbb önként, meggyőződésből megtettük azt.

A nyár rendkívül száraz volt: április 10-től június 5-ig nem esett; ez szénában nagy hiányt eredményezett, a nyári és őszi termékek pedig alig adtak vetőmagot. November 12-én földrengést érezték, de ennek semmi következménye nem lett.

... 1747. Markovitz Mátyás megkezdi hívei látogatását... Szigorúan betiltják az éjszakai lármázást és rendzavarást. Ezen évben néhány család Szarvasról az aradmegyei Apatelekre, más néven Mokrára vándorolt ki, mert ott van fa, továbbá jobb a szőlőtermés. Új telepet alapítottak ott, utcájukat pedig szarvasi utcának nevezték el.

Április 12-én a Tisza és a Maros között kegyetlenül zord télutó lépett fel, emberemlékezet óta hallatlan hófúvással.

A szülöttek száma 140 volt. Házasságot kötött 45 pár.

... 1748. Sásákak lepték el Szarvast... Tekintetes Békés vármegyei rendeletben megengedte a földműveseknek, hogy mezei munkájukat ünnepnapokon is végezhesék azon célból, hogy azok mielőbb befejezhetők legyenek.

A szülöttek száma 165 volt. Házasságot kötött 50 pár.

... 1749. A szeretett földesúr Szarvason volt, megörvendeztetve jelenlétével jobbágyságait. Markovitz Mátyás evangélikus papnál lakott. Sokáig áldott volt emléke a paróchián e vendégnek, ma is az, a gyermekek és unokák előtt. Nyugodjanak csendesen annak a földesúrnak hamvai, kiről joggal mondhatják: „Áldott a föld, melyen Harruckern uralkodik!” Mi hiánya is lehetett jobbágyságának? Ők bizonyára nem tudják, mit jelentenek e szók: jobbágy és nyomor!

Dinai György, Skorcka György és Pasztorovitz Sámuel nevű három szarvasi lakost, kik előjárójuk, a bfró ellen lázongtak, a földesúr példásan megbüntette.

A szülöttek száma 167 volt. Házasságra lépett 38 pár.

Zöldhittelt folyósít a Szarvasi Takarékpénztár. 784

Mindenféle polgári perben felfüggesztik az eljárást a hadbavonultakkal szemben

A Budapesti Közlöny szombati száma közli a polgári peres és nemperes eljárásban, valamint a magánjogi kötelezettségek tárgyában a háború következtében szükségessé vált kivételes szabályok megállapításáról szóló rendeletet. Az eddigi rendeletek csak bizonyos perekben és csak akkor engedték meg az eljárás felfüggesztését, ha a bevonult személy alperes volt, az új szabályozás mindenféle perben elrendeli a felfüggesztést, tekintet nélkül arra, hogy a bevonult személy a perben alperes, vagy felperes, sőt abban az esetben is, ha nem maga a fél, hanem ügyvédje vonult be. Lehetővé teszi továbbá a felfüggesztést nemcsak a bevonult, hanem a bevonultnak házastársa, vagy más közeli hozzátartozója ellen indított perben is. A kedvezményekben nem csupán a tartalékosok és póttartalékosok részesülnek — mint eddig —, hanem bármilyen katonai vagy csendőrségi

szolgálatot teljesítő személyek, sőt még a hivatásosak is, ha ezek a hadrakelt seregnél, vagy az ország határán kívül teljesítenek szolgálatot. A végrehajtási mentességek tekintetében új kedvezményeket hoz a rendelet a mezőgazdasággal foglalkozók javára és mindazoknak a részére, akiknek lovat, vagy járművét a hadsereg részére igénybeveszik. Az új szabályozás kiterjeszti azoknak a bevonult személyeknek a körét is, akik mint ipari és kereskedelmi alkalmazottak, gazdatisztek, vagy gazdasági cselédek bevonulás esetén a munkaadó részéről támogatásban részesülhetnek, végül még tovább fejleszti a bevonultak részére biztosított lakásbérleti kedvezményeket, illetőleg részükre üzlethelyiségek tekintetében is új kedvezményt állapít meg. A rendelet április 1-én lépett hatályba, rendelkezéseit a folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell.

Minden munkaadónak legkésőbb április 15-éig le kell szerződtetni tavaszi kapás, valamint nyári arató-cséplő munkásait!

A mezőgazdasági munkálatok biztosítása tárgyában kiadott FM 112.300—1942. IX. 1. sz. rendelet értelmében minden munkásnak le kellett szerződtetnie a tavaszi és nyári mezőgazdasági munkára. Azoknak a munkásoknak, akik nem szerződtek le, március végéig a községházán kellett felvételre jelentkezniük. Úgy a leszerződött, mint a munkára jelentkező munkásokat a hatóság igazolvánnyal látja el, és mindazokat, akik ilyen igazolvánnyal nem rendelkeznek, április 15 után a hatóságok igazoltatás után megbüntetés céljából illetékes helyre feljelentik.

Panasz merült fel a munkavállalók körében, hogy egyes munkaadók vonakodnak munkásaikat már most leszerződtetni. Az e tárgyban kiadott kiegészítő rendelet értelmében

az ilyen munkaadó ellen is eljárás indul, és amennyiben le nem szerződés folytán községünkben mutakozó munkásfelesleget más munkahelyre vezénylik el, a most késlekedő munkaadó kiteszi magát annak, hogy a legnagyobb munkaidőben munkás nélkül marad és akkor már nem számíthat a hatóság támogatására sem.

Nagyon fontos tehát, hogy minden olyan munkás, aki kenyerét a mezőgazdasági munkán szokta megkeresni, hogy úgy a tavaszi kapás munkálatokra, mint az arató-, hordás- és cséplésre már most elszerződjék. Szintén fontos, hogy minden munkaadó már most szerződtesse munkásait. Április 15 után a le nem szerződött munkásokkal a gazd. felügyesség rendelkezik, s irányítja őket oda, ahol munkáshiány van.

A vízkárosultakat megsegíti a kormány

Kállay Miklós m. kir. miniszterelnök április hó 1-én, mult szerdán az árvíz- és belvízsújtotta vidékek megsegítése ügyében értekezletet tartott. Az értekezleten résztvettek: Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter, Szász Lajos dr. pénzügyi, Bonczos Miklós dr. belügyi, Lossonczy István közellátási államtitkárok, Bárczay János dr. földművelésügyi államtitkár, árvízvédelmi kormánybiztos és az érdekelt minisztériumok szakelőadói. Bárczay János árvízvédelmi kormánybiztos tájékoztatta az értekezleten megjelenteket az árvíz- és belvízkárok következtében előállott helyzetről. Az értekezleten behatóan megvitatták a kárt szenvedett vidékek nehéz helyzetét és a

megsegítés módjait. A kormány minden lehető megtesz a belvizek mielőbbi levezetésére és gondoskodik arról, hogy a vízmentesített területek mezőgazdaságilag minél előbb hasznosíthatók legyenek. Az összeomlott és megrongált lakóházak ujjáépítésének ügyét Bonczos államtitkár ismertette, aki bejelentette, hogy a kormány a lakosságot ebben a vonatkozásban elsősorban az építőanyag központi beszerzésének és szállításának irányításával kívánja támogatni. Az értekezlet végül tudomásul vette Lossonczy István államtitkár azon bejelentését, hogy a közellátási minisztérium az arra rászorulókat ellátása ügyében a szükséges intézkedéseket már meg is tette.

Hirek

Istentiszteletek:

A szarvasi ág. h. ev. ó-templomban vasárnap délelőtt 8 órakor tót, délelőtt 10 órakor magyar, az újtemplomban d. e. 8 órakor tót istentisztelet van.

Istentiszteletek a szarvasi róm. kat. templomban: vasárnap és ünnepnap 8 órakor diákmise, 9 órakor csendesmise, 10 órakor szentbeszéd, nagymise. D. u. 4 ó. keresztúti ájtatosság. Hétköznapi misék 8 órakor.

Szarvason református istentisztelet tartanak vasárnap délelőtt 10 órától az Árvaház dísztermében.

— **Eljegyzés.** Simon Marika gyógyszerészhallgató és Olexik László gyógyszerész április hó 6-án tartották eljegyzésüket. (Minden külön értesítés helyett.)

— **MÉP gyűlés Tótkomlóson.** A MÉP tótkomlósi szervezete mult vasárnap tartotta meg nagylátogatottságú választmányi ülését. A gyűlésen megjelent és mély hatást keltő beszédet mondott baiczai Beliczey Miklós vármegyénk főispánja is.

— **Országgyűlési képviselőnk bizottsági tagságai.** Dr. vitéz Zerinváry Szilárdot, a kerület országgyűlési képviselőjét a képviselőház legutóbbi plenáris ülésén ismét beválasztották az igazságügyi és a mentelmi bizottságokba, amelyekben már a multban is meg volt választva és azok munkájában élénk részt is vett és egyik előadója és vezérszónoka volt. Továbbra is tagja maradt az összeférhetetlenségi bizottság előkészítő bizottságának, valamint a 40 tagú összeférhetlenségi bizottságnak, ugyancsak az Országos szervezőbizottságnak is. Országgyűlési képviselőnk több országos bizottságban tagságot nem vállalt, mert így is ama képviselők közzé tartozik, akik az országos bizottságban a rekordot tartják.

— **Nagyszabású vallásos- és kultúrest Mezőtúron.** Április hó 26-án, vasárnap este a Mezőtúri Ev. Nőegylet igen nagyszabású vallásos-, hazafias-, s kultúrest rendez a harctéren lévő magyar honvédek felszólalására. Érthető, hogy a nemes cél mindenemű rétegét megmozdítja a társadalomnak. A másoron többek között Chován József csabacsúdi ev. lelkész, tart. tábort lelkész ad elő, — katonai visszaemlékezéseiből, — melyet igen nagy érdeklődés előz meg. Előadást tart továbbá dr. Papp László debreceni ev. esperes lelkész. Amint értesülésünk, ez a kultúrest már előzetesen is igen nagy érdeklődést váltott ki.

Kiégett villanykörtét

Trungsram és Krypton gyártmányút darabonként 7 fillérért

MEGVESZ

SLACJHÓ
katolikus iskola.

Köszönetnyilvánítás

Mindazon rokonok, ismerősök, jóbarátok, kik szeretett, felejtetlen emlékü férjem

KITA JÁNOS

végüstességén megjelenve, saját fájdalmát enyhíteni igyekeztek, ezúton fogadják megtört, de a Mindenható végzésében megnyugodott szívem köszönetét.

Szarvas, 1942. évi április hó.

Özv. Kita Jánosné

— **Képviselői panaszkihallgatás.** Dr. vitéz Zerinváry Szilárd országgyűlési képviselő legközelebbi panaszkihallgatását Szarvason, e hó 11-én, szombaton d. u. 3—5-ig tartja a Magyar Élet párhelyiségében, a Polgári Kör különtermében.

— **Szűnik Szarvason a vízveszély.** A Békés vármegye egyéb területén veszedelmes méreteket öltött bel- és árvíz közvetlen határunkat ezidén, hála Istennek, többé-kevésbé elkerülte. Akadtak ugyan hátrészek, ahol több kevesebb kárt okozott a feltörő talajvíz, vagy még inkább a csatornázás hiánytalansága és elégtelensége rovására felírható vízösszefutás, a legújabb jelentések szerint a víz nagyban egészen már csaknem mindenünnen elvonult, s széles e határban megindult a tavaszi előkészítő munka. Minden reményünk meg van arra, hogy a helyenként esetleg mutatkozó vízkárok szorgos tavaszi munkával helyrehozhatók lesznek.

Zöldhitelt folyósít a Szarvasi Takarékpénztár.

— **Felhívás.** A járási levante parancsnokság felhívja a délvidéki és szovjetoroszországi hadműveletekben résztvett tisztokat és tiszthelyetteseket, hogy saját érdekükben a parancsnokságon a délelőtti órákban mielőbb jelenjenek meg.

— **Megszűnnek a védett birtokok felügyeleti hatóságai.** A napokban megjelent miniszteri rendelet szerint f. évi március 31-ével megszűntek a védett birtokok felett közfelügyeletet gyakorló helyi hatóságok. A megszűnő helyi bizottságok hatáskörébe tartozó ügyek április első napjától kezdve az illetékes m. kir. adóhivatalok hatáskörébe mennek át. Ugyancsak megszűnt március 31-ével a Védett Birtokok Felügyeleti Hatósága is, az ennek hatáskörébe tartozó tennivalókat a jövőben a pénzügyminisztérium látja el.

— **Fiatal magyar kereskedők** kezére jutnak a bornagykereskedések. A kormány tudvalévőleg zár alá vette a bornagykereskedők felszerelési tárgyait és helyiségeit. Ez az intézkedés kapcsolatos azzal a rendelkezéssel, amely szerint június 30-a után zsidók nem lehetnek bornagykereskedők. A kormánynak az a célja, hogy a megszűnő bornagykereskedéseket elsősorban fiatal magyar kereskedők vegyék át. Az érdeklődőknek részletes felvilágosítást a kereskedelmi és iparkamarák adnak.

— **Felhívás!** Felhívjuk szarvasi sporthorgász társainkat, hogy az időszerű sporthorgász-kérdések megbeszélése végett f. hó 12. napján délelőtt 11 órakor a Kisgazda Kör különhelyiségében ö ss z e j ö n n i szíveskedjenek. Dr. Medvegy György, Müller Károly.

— **Vallásos-estély.** A szarvasi ev. leányegyesület április 12-én este 7 órakor vallásos-estet rendez az Árvaház dísztermében. Előadást tart Chovan József csabacsúdi ev. lelkesz. Közreműködik a csabacsúdi Ev. Ifjúság Bibliaköre. Mindenkit szeretettel vár a Vezetőség. Onkéntes adományokat köszönettel fogadunk az ev. iratterjesztés javára. 807

— **Országos állat- és kirakodóvásár.** A szokásos áprilisi állatvásár ezidén, — az elmaradt télvásár részbeni pótlására — kirakodóvásárral bővül. Tegnap már lezajlott a sertés- és szarvasmarhavásár, ma a lóvásár folyik, megállapíthatólag mindkét napon hatalmas felhajtás mellett. A forgalomra vonatkozó részletes adatokkal jövő heti lapszámunkban szolgálunk. Szombaton tartják meg a kirakodóvásárt, minden biztonnal élénk érdeklődés mellett, mind a vevő, mind az eladó közönséget illetően.

— **Kitűnően szerepelt a rádióban a szentandrási gyermekkórus.** Egy alkalommal, az „Éneklő Ifjúság” mozgalom békési seregszemléjével kapcsolatosan, irtunk már a békés-szentandrási református iskolák gyermekkórusáról, s kitűnő karvezetője, Dobó László ref. tanítóról. Örömmel hallottuk, hogy a kis szentandrási dalosok híre a rádióig is eljutott, olyanira, hogy március 26-ára már meghívást is kaptak a stúdióban való szereplésre. Felutaztak a kis dalosok. Énekeltek. Sikert arattak. Pedig nem könnyű műsorszámokat vettek fel viaszlemezre. Az a tény pedig, hogy Kodály, Bárdos, Kerényi, Vásárhelyi, Cherubini, J. H. Schein kitűnő darabjai maradéktalan tökélyvel csendültek fel a kis énekesek ajkain, túl a magyar nép nótá- és dalszerzetén, érzéken, elsősorban és legfőképpen Dobó László tanító érdeme, aki ritka felkészültséggel, nagy rátermettséggel oktatta, irányította, vezette a mai sikeres rádiószereplésig a kis kórust, s tette tudásban és hírben igazán méltóan naggyá. Köszönet neki érte! Kár, hogy már búcsút is kényszerültünk tőle venni. A sikeres műsort valószínűleg f. hó utolsó napjaiban közvetíti majd a rádió.

— **Felhívás.** A Szarvasi Gyümölcs Értékesítő és Központi Szeszfőző Szövetkezet igazgatósága felhívja azon tagokat, akik a multkori felhívásnak nem tettek eleget, hogy záros határidőn, 30 napon belül jelenjenek meg. Nem megjelenés esetében töröltetni fognak a tagok sorából. Az Igazgatóság. 776

Zöldhitelt folyósít a Szarvasi Takarékpénztár.

— **Anyakönyvi hírek.** Születtek: Viszkok Pál és Farkas Anna fia Pál, Bencsik András és Pekárik Erzsébet fia Mihály, Lipták György és Czesznak Judit fia István, Bertók János és Csicsely Mária leánya Zsuzsanna, Zvada Mihály és Kondacs Anna fia Mihály, Fodor Pál és Bohnyat Mária fia Gyula, Krály János és Dankó Erzsébet fia János, Gaál József-Gyula és Szender Mária leánya Katalin, Krivjanszki Mihály és Molnár Erzsébet leánya Erzsébet, Labát János és Blaskó Katalin leánya Erzsébet, Valach Pál és Bobvos Erzsébet leánya Zsuzsanna, Klimaj Pál és Kocsis Mária fia János, Kondacs Sámuel és Kasnyik Etelka leánya Jolán, Pályi Lajos és Gróf Mária leánya Mária, Szakács Mihály és Matusik Mária fia Pál, Marsinszki György és Medvegy Erzsébet leánya Mária. — **Házasságot kötöttek:** Sonkoly György Gaál Erzsébettel, dr. Marcsek Emil Wieland Margittal, Szél Pál Brezsnik Zsuzsannával, Valkovszki György Bohák Máriaival, Szakács Pál Huszárik Máriaival. — **Elhaltak:** Tóth Anna 4 hónapos, Ohszág Mihály 2 éves, özv. Pjjesovszki Györgyné Bakulya Judit 57 éves, Padla Sándor 79, Csankovszki János 33 éves, Gregus János 50, Kita János 49, Kutni Mihályné Géczy Mária 79, Ermann Mór 61, Kondacs Jánosné Poljoka Mária 71, Csicsely György 66, Lestyan Mihály 19, Podani Mihály 44, özv. Brlás Mihályné Eliádesz Erzsébet 69, Jovan Sándor 41, Terhes Erzsébet 30 éves, Behan Eszter 3 hónapos korukban.

— **Zsidók nem árulhatnak gyufát.** A m. kir. pénzügyminisztérium 70.494/1942. X. a. 1942 február 28. án kelt leiratával arra utasította a Magyar Általános Gyufagyár Rt-t, hogy a jövőben a nagykereskedőknek leszállított gyufát, vagy annak egy részét sem ők maguk, sem valamely vevőjük — a gyűjtőszállítások megvonása mellett — zsidószármazású nagy-, vagy középkereskedőnek nem engedhetik át, és zsidószármazású kereskedőket is csak akkor szolgálhatnak ki gyufával, ha az illető helységben keresztyén kiskereskedő nincs.

Kézimunkázók figyelmébe

Mindenféle kézimunka kapható otthoni munkára, aszúr és magashimzésre. Kézimunka előrajzoláshoz a legdivatosabb sablonok magyaros és más rajzokban. Nagyítást és átszúrást jutányos áron vállalok.

CZIBULA EMMI

788

Zöldhitelt folyósít a Szarvasi Takarékpénztár.

— **Razzia a zugrádiosok között.** Már nem egy ízben szóltunk lapunk hasábjain azon, bizonyára nem 100 százalékos magyarokról, akik nemcsak állandó hallgatói a magyarságot, fajtánkat állandóan gyalázó zugrádióelőadásoknak, hanem a leglelkesebb és legélénkebb terjesztői is az ott hallott rágalmak és szemenszedett hazugságoknak. Az utóbbi időben már olyan szemérmetlen nyíltsággal tárgyalták e híreket, hogy magatartásukat a csendőrség volt kénytelen megrendszabályozni akként, hogy előjáróban is elkobozta nagyteljesítményű rádióvevőkészülékeiket, a delikvenssek ellen pedig megindították a kihágási eljárást. Reméljük, ez az első ellenőrző razzia példát ad majd, s nem akad többé elfogult, vagy elvakult szarvasi polgár, aki pl. a 42-s rádió híreit meghallgatni, s továbbadni merészkednek.

— **A pótanyagból készült cikkeknel az árúért való felelősség kérdése.** A pótanyagok mind nagyobb jelentőséget nyernek anyagellátásunkban. Egyes gyárak úgy a textil, mint a vasiparban a pótanyagból készült áru leszállítása során kifejezetten ügyleti feltételként kötik ki, hogy az árúért felelősséget nem vállalnak, viszont az eladó kereskedőnek, továbbfeldolgozó kisiparosnak a fogyasztóval szemben százszázalékos felelősséget kell vállalnia. A pótanyagokkal való gazdálkodás szempontjából rendkívüli jelentősége van a kérdés rendezésének. A kamara előterjesztésben kérte az iparügyi minisztert, hogy a kérdést tisztázzák.

NYILTTÉR.*

Felhívás. A Szarvasi Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárva Jóléti Szövetkezetének szervező bizottsága Medvegy Béla szarvasi kereskedő (Árvaházban lévő) üzletberendezését szándékozik megvásárolni. Ezért felhívja mindazokat, akiknek nevezettel szemben bárminemű követelése volna, jelentse azt a Hadirokkantak egyesületében (Árvaház) Sonkoly György pénztárnoknál 8 napon belül, mert ellenkező esetben ezekért felelősséget nem vállalunk.

Szarvas, 1942 április hó 8.

Szervező Bizottság.

*E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség és a kiadóhivatal.

Petyován János II. külker. Újszénáskerttel mezőgyés 17 hold földje tanyával eladó. 813

1942 Orion, Standard, Telefunken, Siemens, Philips

rádiók újból kaphatók

Kerékpárok, varrógépek, gyermekkocsik.

Csillárokból nagyválaszték!

Gramafonok, hanglemezek állandóan raktáron!

Javításokat szakszerűen és igen olcsón végzünk!

SZTREHOVSZKY Piactéren. Telefon: 59.

MÁVAUT

MENETREND

MÁVAUT

Békéscsaba—Szarvas			Szarvas—Kúnszentmárton			Kúnszentmárton—Lakytelek											
x		x	x		x	x		x									
13:25	i Békéscsaba pályaudvar	8:30	—	—	18:47	i Szarvas pályaudvar	é	—	18:00	4:30	13:20	i Kúnszentmárton Fő-tér	é	7:55	16:50		
13:35	i Békéscsaba Csaba-szálló	8:20	—	12:25	15:10	18:55	i Szarvas Árpád-szálló	é	6:55	9:05	17:55	4:58	13:49	i Szelevény postahivatal	i	7:30	16:25
14:18	i Kondoros községháza	7:37	—	12:35	15:21	19:05	i Békésszentandrás közh.	i	6:46	8:56	17:46	5:12	14:05	i Csépa temető	i	7:14	16:09
14:39	i Csabacsúd vasútállomás	7:16	5:15	12:56	15:50	19:25	i Öcsöd községháza	i	6:26	8:36	17:23	5:20	14:12	i Tiszasas	i	7:02	15:57
14:55	é Szarvas Árpád-szálló	7:00	5:33	13:12	16:08	—	é Kúnszentmárton pályau.	i	6:09	8:19	17:04	5:32	14:27	i Tiszaug postahivatal	i	6:52	15:47
			5:50	13:16	16:12	—	é Kúnszentmárton Fő-tér	i	6:05	8:15	17:00	5:45	14:40	é Lakytelek pályaudvar	i	6:35	15:30

X = CSAK HÉTKÖZNAPOK KÖZLEKEDIKI

TESTEDZÉS

Nem igen használt

a labdarúgás ügyének a húsvétvasárnapi Hunyadi-Turul „barátságos” mérkőzés. Szomorú dolgoknak voltunk szemtanúi, amelyek arra készítettek bennünket, hogy írjunk azokról. Pedig a nap egészen másképpen indult, holott a szombati eső után nem számítottunk rá: gyönyörű szép tavaszi időben várhattuk a mérkőzések kezdetét. Újjongtunk örömeinkben a verőtenyes húsvét láttán, a dermesztő és fagyos tél elmúlásának érzetében. A békés napsugár is bearányozta valamennyiünk arcát, életkedvet és életerőt öntött mindannyiunk lelkébe. De a szép tavaszi nap öröme és hangulata fájón zárult a labdarúgás őszintén gondolkozó hívei számára. Ünneprontás volt a két együttes összecsapása, nem labdarúgás! Már az előmérkőzés is parázs hangulatban végződött, mégsem hittük volna, hogy az ünnep focsemegéje, a Hunyadi és Turul I. csapatainak találkozása, súlyos sérüléssel, kiállításal, félbeszakítással és botrányal fog befejeződni. És mégis így történt! Miért? — kérdezzük mi is joggal, úgy, mint tették ezt sokan a labdarúgás barátai közül. Erre nem könnyű megadni a választ még akkor sem, ha láthattuk a mérkőzést. De mégis megpróbáljuk, a tőlünk telhető legteljesebb tárgyilagossággal. A legelső hiba — amit három-négy játékosnál láthattunk — a fegyelmetlenség és sportszerűség egyáltalán nem nevezhető játékmódor volt. — Rossz nézni azt, amikor egyes játékosok szembehelyezkednek a játékvezetői ítélettel, de az még súlyosabb eset, ha szintén ugyanazon egyesek társaik testi épségét is veszélyeztetik. A másik hiba ugyancsak egyeseknél a testedzés helytelen értelmezése. Szép az, ha a játékos szereti egyesületét, de szükséges azt is tudni, hogy a túlzott rajongás nemcsak a testnek árt, az kihatással van az illető lelkivilágára is. Ép testben ép lélek — ez legyen a jelszó, de helyes értelmezésben. A harmadik sportszerűtlenséget előidéző tényező a közönség egy részének magatartása. Ez a csoport szidalmazza a játékvezetőt és a játékosokat, durvaságra ösztönöz, botrányokat idéz elő — szigorú megrendszabályozásra szorul, fenti egyesekkel együtt. Ez biztosan nem késik soká!

Hisszük, hogy a vasárnapéhoz hasonló kisiklás nem fog többet előfordulni, annál is inkább, mert az csak káros lehet mind az egyesületekre, mind pedig azok játékosaira nézve! (R)

Mit láttam Oroszországban?

ÍRTA: MIGEND DEZSÓ

8. közlemény: Nem szóla harang...

Sokszáz kilométernyi utat tettem meg gyalog a szovjet földjén. Mondhatom, a szovjetnek nem kellett volna mást tennie, mint megnyitni határait a külföldi vörösök számára; a szabad betekintés a legvadabb kommunistákat is örökre kijózanította volna Sztalinból és népgyilkoló hazugságaiból, a marxizmusból, általában a vörös eszmekörből.

Akár a kolhozokat, akár a városokat nézzük, mindenütt csak a legleleketlenebb kizsákmányolás áldozataival találkozunk, akinek a neve: szovjet-proletár.

A szovjetnyomor végtelen pizsoktengeréből kiemelkedő házakban fojtó a bűz és minden ajtókiincsről a rüh, minden fekhelyről a tetű leskelődik a jövevény felé!

A sok bárgyú, alattomos,

elvadult ember nézése is külön teher.

Ha megáll az ember alkonatkor egy-egy dombtetőn, elnéz a szálló felhők után, vagy fedél alatt ledől a szalmazsákra, oly jó volna esteli harangszót hallani. Milyen kedves a harangok beszéde! Csak itt a szovjetföldön lehet igazán megérteni, hogy mit jelent. Itt, ahol némák és meggyalázottak a keresztyén templomok, ahol ledöntötték a tornyok csúcsait és elnémították a harangokat.

Mennyivel szebb a mi itthoni életünk, ahol az emberek ezrei igazodnak a harangok után, s mennyivel magasabbrendű életirányító a harang, mint az ostor.

A szovjet városokban és falvakban mindenütt „átalakították” a keresztyén templomokat. Legtöbb helyen propaganda mozielőadásokat tartottak, de

sok templomban a szovjet arisztokratái, a zsidó politikai biztosok és a vörös rendszer kiváltságos elemei ittak, táncoltak, dorbézoltak és orgiáztak.

Csak nem kell figyelmen kívül hagyni, hogy ezek a zsidó kéjencek sohasem a zsinagógákat mocskolták be, hanem csak a keresztyén templomokat. A zsinagógák a szovjet védelme alatt álltak, éppen úgy, mint általában a zsidó rituális élet.

A keresztyén imakönyveket és az összes vallási szimbólumokat összetörték, elégették, kiirtották, de minden zsidó lakás ajtófélfáján ott volt a mezüze, a bádogdobozba zárt héber imádság.

Így építették a keresztyén templomok romjain a zsidó világalom véres trónusát az elnémult harangok birodalmában.

APRÓHIRDETÉSEK

I. kerület 434. számú, kitűnő állapotban lévő ház nagy kerítéssel sűrűn eladó. Érdeklődni lehet ugyanott.

FIGYELEM! Férfi és női harisnya, zokni fejelést vállal Pricz Pálné IV. ker. 61/1 szám. 780

MÁV 54" cséplő felekeresetre vagy bérbe kiadó II. ker. Bem-utca 242 sz. Szarvas. 781

II. 92 számú ház eladó. Megtekinthető 3-tól 6-ig. 770

Özv. Kántor Sámuelné II. ker. 328 számú háza szabadkézből eladó. 771

IV. ker. 295 számú ház fűszerüzlettel elutazás miatt eladó. Érdeklődni ugyanott. 777

Eladó egy Méray gyártmányú 350-es motorkerékpár. Érdeklődni a csendőrlaktanyában. 783

Beteggyógyászati helyben, esetleg vidékre elmenne 40 éves magános nő. Cím a kiadóhivatalban. 739

Nagyszénási érparton, a gádorosi út mellett, 10 kishold szántó eladó. Érdeklődni a kiadóhivatalban. 724

Eladó Haviár Dani utca 76. sz. ház. Érdeklődni: Csapó Barnáné, Miskolc, Huba-u. 5. 758

I. kerület 618. számú ház üzlettel együtt eladó. 760

I. kerület 97. számú ház, egy gazdasági ponyva, 2 ágy és Mangolban 270 négyzetgyől gyümölcsös eladó. 761

Használt férfikerékpár eladó. Érdeklődni lehet IV. ker. 365. sz. alatt. 800

Közel a városhoz 4 kishold szántóföld eladó. Érdeklődni lehet: Maginyecz György csabacsúdi bírónál, Csabacsúd községében. 805

Eladó Mangolzugban 240 négyzetgyől gyümölcsös, mederrel együtt. Érdeklődni lehet az Általános Fogy. Szövetkezetben Janescskó Jánosnál. 806

A szentesi és fábiani legeltető társaság tudatja a jószágértő gazdákkal, hogy Terehalmán 45 jószágjárás kiadó. Ertekezni lehet a majorban a caósnél, vagy Pjlesovezki Istvánnál, Csabacsúd. 808

Maczózugban körülbelül 800 négyzetgyől gyümölcsös eladó. Érdeklődni lehet III. kerület 169 szám alatt, vagy dr. Gémes Szilárd ügyvédnél. 763

Teljes üzletberendezés, egy kirakat és egy ajtó eladó. Érdeklődni: András Pál üzletében, Piac-tér. 799

Egy vadonatúj gyermek játékosdoboz eladó. Megtekinthető: András István asztalosnál Szarvason, II. kerület 295. házszám alatt. 801

Kákán 4 járás örökáron eladó, esetleg bérbe kiadó. Érdeklődni lehet: dr. Csicsely Mihály ügyvédnél. 789

Két utcai különbejáratú szoba kiadó III. kerület 268. szám alatt. 790

Eladó cséplőgépgarnitúra: 20-as Case traktor, 54 colos MAV cséplő, prima állapotú. Megtekinthető: Főth András, Szarvas, IV. kerület 559. szám. 791

Eladó 4 hold föld a város közelében. Érdeklődni dr. Dávid ügyvédnél. 810

Kákán több járás eladó. Érdeklődni: III. kerület 57. szám alatt. 792

Egy udvari lakás magános házaspárnak kiadó IV. kerület 196 sz. a. 794

II. belkerület 112. számú sarokház elköltözés miatt eladó. Érdeklődni lehet ugyanott. 795

V. külkerület 264/1 szám alatt 16 hold föld tanyával és mezőtúri határban 7 hold föld eladó. 797

Csabacsúd—kondorosi legeltető társulatnál 2 járás örökáron eladó. Érdeklődni lehet dr. Gerő Oszkár ügyvédi irodájában. 796

Ribárszky Pál mérnöknel a kialakult áron három, vagy négy káka legeltető járás kiadó. 802

2 kat. hold 493 négyzetgyől jóminőségű szántó a Peres-dűlőben eladó. Érdeklődőknek felvilágosítást ad: dr. Fischein Soma ügyvéd. 803

I. ker. 260. sz. ház eladó. Érdeklődni: VI. ker. 423. szám alatt. 804

Tinnegy hold föld Mezőtúri határban bármilyen tavaszi alá jutányosan kiadó. Érdeklődni I. ker. 151 sz. 812

Nyomatott Müller Károly könyvnyomdájában, Szarvason

ELADÓ

50 db angóranylú ketrecekkel együtt
Cím: Fazekas vendéglős, Békésszentandrás, Hunyadi-út 2. szám